

Se även under **REDSKAP, såkäppan** för vidare information.

Se även under **REDSKAP, skaklar** för vidare information.

Liungman

Acc: 3 14 fol.

Vårarbete

Ärjd, Bl.

Vid sådd lägges de nyss gjorda i såden
och ritas ett kors där, för att karsjungafrun
inte skall stjäla något av såden.

s. 1

(Jfr. Vattenväsen.)

V. F. F.

Vårarbete

Acc: 98

Svenneby, B.

En gubbe sadde om natten, ty om någon sig
på, blev det till ingen nytta.

s. 40

När ladan göres tom kastades 3 skoflar säd till
fåglarna. Eljest blev ej korn i axen året därpå.

Högås, Bhl.

VFF 1263 s. 29

V. F. F.

Vårarbete

Acc: 1470

Hede, B.

Sista halvdraget eller färren i ett beaktat
öberfält skulle göras i god fart, helst i omätt
trav, ty då trodde man att vinden fick god
fart att väka.

S. H

Så ur en säck. Hustrun tager "såmärke" - kraft
och välsignelse åt hela årsväxten.

Bottna, Bhl.

VFF 1593 s. 22-23.

Den som blev först färdig med våren, fick bästa
grödan.

Myckleby-Långelanda, Bhl.

VFF 1708 s. 38.

Vid såddens början skulle man kasta tre nävar
säd mot norr.

Myckleby, Bhl.

VFF 1708 s. 38.

Vid sådden härmade man alla de djur, som kunde
hacka upp säden.

Lane-Ryr, Bhl.

VFF 1781 s. 4.

V. F. F.

Vårarbete

Acc: 1857

Hjärtum, B.

Gå och bugga på ett rådeshorn, medan man rädde;
ej bala. Låta kastet kastades så högt upp som möjligt.

.s. 2

Medlaren ombads ofta att så, "de blir grant, där
jag sår"

Jörlanda, Bhl.

VFF 1860 s. 8.

Om man kom förbi ett fält, där man höll på att
så, frågade den som sådde, om man trodde det blev
bra. Då skulle man svara "ja" så troddes det att
man fick bra skörd.

Ö. Frölunda, Vgl.

IFGH 751 s. 61.

En flicka, helst dottern i huset, skulle så de första kornen. I annat fall en yngling. Den sående skulle först gå baklänges en bit och sedan framåt och ta korssteg med benen.

Bjurtjärn, Värml.

IFGH 762 s. 18.

J. F. G. H. V-är arbete

Acc: 298

Lekas a (vg 1)

L-åtg en kniv i isen och
på emot knivduggen s 19. V

Vid första sådden ville folk ha besök av en
duktig jordbrukare - blir tur med skörden.

Steneby, Dls.

IFGH 879 s. 15.

J. F. G. H.

Vår arbete

Acc: 897

Q. Fröunda (Vg)

Ladd; Fråga en fröbigående om det blir bra
— svar ja. 2.

Gå först till hästen med såkorgen, låter den äta
därur - ger tur.

Alster, Värml.

IFGH 956 s. 14.

Sådd.

Man elda vid sådden för att skydda sig mot
jättar och troll så att de inte skulle få makt
över sådden.

Valbo Ryr, Dls.

IFGH 986 s. 29, 30.

J. F. G. H.

V-är arbete

Acc: 997

Örebro (21)

Sädden: Formel när be sätta
kornen säddes ut. s 4,

Bra att ha en lång vidja i handen, då man sår
"hörn!"

Flakeberg, Vgl.

IFGH 1147 s. 39.

J. F. G. H.

Acc: 1220

Yordbruk

Östviksäter (V)

Så kyrkogårdsmull kring egendomen
för att få gröda och fur.

s. 73

J. F. G. H.

Acc: 1224

Jordbruk

besticksåter (Vd)

Iman lösträger säs, brännes en kalu-
beäve vid sålörger på gårdet, för att inte
masken skall äta upp rågen.

s. 29

Efter vårarbetets slut skall man gå raskt hem
från åkern, för att säden skall växa raskt.

Kinnarumma, Vgl.

IFGH 1253 s. 22, 23.

V-ärmbite

Fr ändförs (D.)

V. F. F.

Acc: 126 H

Flafren sås: Första såkaset gör
man stäende på knä, kastade såden
över knutet bakåt.

Såden kastas ned, fick ej karvas.

s. 3.

Något bindes fast med ett snöre i såkorgen, för
att det skall gro bättre.

Töftedal, Dls.

IFGH 1320 s. 21.

Innan man börjar så, korsar man i luften.

Vassända-Naglun, Vgl.

IFGH 1347 s. 17.

J. F. G. H.

Vårarbete

Acc: 1446

Werrig (Haa.)

Den som sådde skulle alltid ha en
sådeskorn i munnen.

s. 2.

J. F. G. H.

Vararbete

Acc: 1545

Sals-Ed, H.

Första sådagen klädes "sagrubben" ut, en
uppstoppad halmdocka; den kallas "Petter
sen" el. "Petter tidig", ber. på tidpunkten.
Kvarstår tills sådden är färdig.

s. 53

Man skall ej gräma sig över att korn spilles på åkern. Jordfolket bör unnas något.

Gräsmark, Värml.

IFGH 1900 s. 1-2

En jordkoka på var säck sädessäd.

Säden kastades högt.

Skepplanda, Vgl.

IFGH 1930 s. 11, 13.

Höljas-Lars hade alltid stål i säasää.

Årstad, Hall.

IFGH 1976 s. 39.

Efter sådden skall spjället stå öppet hela
sommaren, annars blir det sot i havren.

Blomskog, Värml.

IFGH 2048 s. 31.

Rita kors i jorden innan man börjar arbeta i den.

Göteve, Vgl.

IFGH 2073 s. 1.

J. F. G. It.

Vårarbete

Acc: 2076

Lane - Pys, B.

För varje handfull korn, som utslänges, säges:
'Hut åt (i) helvete'.

s. 4

Vakta åkern efter sådden.

St. Lundby, Vgl.

IFGH 2080 s. 49.

V. F. F.

Acc. 2519

Särarbete

Visselsteg. B.

Inskriftsceremoni vid Ålstramarna
strax före söder.

n. 1.

Vara glad när man sår - bättre gröda.

N. Ullerud, Värml.

IFGH 2654 s. 4.

"Den som springer och sår, får rida och skörda!"

Kinneved, Vgl.

IFGH 2689 s. 8.

J. F. G. H.

Acc: 2836

Jordbruk

Järbo, Dl.

Bra att sköta aska över åkern.
Ben i åkern magerade ut jorden.

S. 16

J. F. G. H.

Acc: 2860

Jordbruk

Tönnersjö. Hau.

Maja var åker med en lördag allvinst
nattrommarafteon för rik sköld. s. 3-3.

Vid vårantimmens början kastade husbonden en
näve av den bästa såsäden ut på åkern - få vacker
säd.

Nössemark, Dls.

IFGH 2900 s. 28.

J. F. G. H.

Vårarbete

Acc: 2907

Mungai, Vg.

Guobe kastar säd över sitt huvud: "så liög
ska säden bli, och så lätt ska den växa."

s. 29

Hästarna skulle äta något av säden i såkorgen
innan sådden började.

Skållerud, Dls.

IFGH 3117 s. 10.

Yxa vid renen vid sådd.

Härryda, Vgl.

IFGH 3188 s. 43.

J. F. G. H.

Acc: 3400

slätter, skörs

funnemo. Vc

Stänger man hjället sedan man satt på
varen, på man sotat i havren.

s. 27.

J. F. G. H.

Acc: 3527

Vårarbete

Vreta, Vh.

Hästen får hane första säsongen - det blir
god årväg.

p. H.

Åkern korsådrades.

Ullasjö, Vgl.

IFGH 3572 s. 9.

Första "vänninga" såddes, de skulle gå med soler
annars blev det inte bra.

Glava, Värml.

IFGH 3614 s. 34.

De tre första kornen fördes genom ett gäddhuvud.

Nyskoga, Värml.

IFGH 3630 s. 20, 21.

"Så din säd i ärlan" o.s.v.

Rolfstorp, Hall.

IFGH 3634 s. 16.

Bra att så lördagar.

Barne Åsaka, Vgl.

IFGH 3645 s. 12.

Hästarna skulle ha havre ur såkorgen - växa bra.
Bra om de gödslade av sig då.

Tösse, Dls.

IFGH 3690 s. 30.

Så raskt - säden växer bra.

Laske Vedum, Vgl.

IFGH 3704 s. 27.

"Går du i mina fotspår" - örfil.

Vid sådden.

Kareby, Bh1.

IFGH 3745 s. 3.

Levande katt grävdes ner i åkern - det växte bra

Kareby, Bhl.

IFGH 3745 s. 3.

Det första skulle man så i kors.

Gustav Adolf, Värml.

IFGH 3771 s. 10.

För vartdera av de tre första såkasten säger man
"höss, höss, höss," - svinen rör ej grödan.

Gällinge, Hall.

IFGH 3795 s. 19.

Så ett kast i varje väderstreck, Satan kom inte
därvid!

Vapnö, Hall.

IFGH 3854 s. 46.

Levande groda gräves ner i trädgården - befrämjar
gräsväxten.

Dalby, Värml.

IFGH 3897 s. 1

Havande kvinna skall vara med och så.

Gudhem, Vgl.

IFGH 3921 s. 2.

Innan de började så, kasta mull på säden -
säden skulle gro.

Dalum, Vgl.

IFGH 3940 s. 6.

De första kornen släpptes vid sådden genom en
vargstrupe.

Frykerud, Värml.

IFGH 3966 s. 10.

Ha korn i munnen, medan man sår, sedan grävdes
kornen ner mitt i åkern.

Skepphult, Vgl.

IFGH 4024 s. 47.

Husmodern skulle ösa i "säasäa" - den växer
lika bra som fostret i henne.

Skärv, Vgl.

IFGH 4073 s. 47.

Levande groda grävdes ned i åkern.

Grönahög, Vgl.

IFGH 4220 s. 8.

Då bonden sår, går hans hustru runt åkern och
ropar: "Så hög säd!"

Torup, Hall.

IFGH 4235 s. 15.

Så med nio sädeskorn i munnen.

Gryteryd, Smål.

IFGH 4401 s. 13.

Så med höger hand gammal sed.

Vättlösa, Vgl.

IFGH 4486 s. 20.

J. F. G. H.

Vårarbete

Acc: 4585

Gönnersjö, Hll.

Legendomlig ceremoni med kniv, tre kross
i havren och tre på åkern. s. 45.

Diande kvinna gick runt åkrarna och mjölkade sina
bröst, att befrämja växtligheten.

Ryda, Vgl.

IFGH 4659 s. 35, 36

Fåglarna skulle ha de korn, som föllo på stenar
i åkern.

Leksberg, Vgl.

IFGH 4672 s. 12.

Bädda lent under rågen.

Kinnarumma, Vgl.

IFGH 4840 s. 14.

Bra att ha bröd i såkorg och ficka, då man sår.

Acklinga, Vgl.

IFGH 4996 s. 1.

Sådd med högra handen.

Bollebygd, Vgl.

IFGH 5132 s. 16.

Gå runt åkern och sjunga.

Kungslena, Vgl.

IFGH 5137 s. 19.

Man sådde med högra handen.

Stala, Bhl.

IFGH 5163 s. 10.

Så det första i kors.

Bro, Vgl.

IFGH 5326 s. 43.

Så med glatt humör - säden växer bättre.

Södra Ny, Värml.

IFGH 5443 s. 34.

En kvinna med långa ben borde gå före
såningsmannen.

Essunga, Vgl.

IFGH 5567 s. 34.

Sätt att göra utsädet drygt. "Så högt!"

Sunne, Värml.

IFGH 5578 s. 40.

Man sådde med höger hand.

Gunnarskog, Värml.

IFGH 5640 s. 10.

Besvärjelse vid sådd.

Skäftö, Bhl.

IFGH 5725 s. 25.